

Skæhkeren Sijte v/Hanne-Lena Wilks
Berget 46
7760 SNÅSA

Vår dato: 05.01.2018 Vår ref.: 2018/333
Deres dato: 03.01.2018 Deres ref.:

Skadefellingstillatelse på en jerv i deler av Snåsa og Steinkjer kommuner

Det vises til søknad om skadefellingstillatelse på en jerv fra Skæhkeren Sijte v/Hanne-Lena Wilks datert 3. januar 2018 kl. 12.30. Søknaden ble formidlet muntlig av Eva Anette Wilks pr. telefon til Fylkesmannen i Trøndelag v/Inge Hafstad samme dag. Skæhkeren Sijte begrunner søknaden med at jerv har gjort dokumenterte skader i området rundt Brandheia på slutten av 2017, samt at reinen ikke får ro til å beite i en sårbar årstid. Skæhkeren Sijte ber om at Statens naturoppsyn bistår i fellingen med hjelp av helikopter.

Forebyggende tiltak

Skæhkeren Sijte har for 2017 fått innvilget midler til tidlig slakting av rein, noe som ble gjennomført i tråd med tilsagnet.

Forskrifter og betingelser knyttet til fellingstillatelse

Rovviltnemnda vedtok den 23. august tilleggskvotepålegg for betingede skadefellingstillatelser på jerv frem til 15. februar 2018. Bakgrunnen var at kvoten som ble vedtatt den 20. april på fem jerver var fylt opp på grunn av ekstraordinære uttak gjennomført av Statens naturoppsyn (SNO). Av tilleggskvoten på to jerver er det avlivet en jerv av SNO på grunn av andre årsaker, slik at gjenværende kvote for betingede skadefellingstillatelser på jerv er en jerv i region 6 Midt-Norge.

Vedtaket sier at terskelen for skadefelling bør være lav i områder som har oppfylt bestandsmålet i henhold til forvaltningsplanen. Vinterbeiteområdet til Skæhkeren Sijte ligger innenfor yngleområdet til jerv i region 6. Bestandsmålet for jerv i regionen ble ikke oppnådd i 2017. Imidlertid ble det fylkesvise bestandsmålet på fire årlige jerveynglinger i daværende Nord-Trøndelag oppnådd, dog ikke innenfor yngleområdet (jf. gjeldende forvaltningsplan).

I lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) av 19. juni 2009 nr. 100 heter det:

§ 18. Annet uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk etter vurdering av myndighetene. Kongen kan ved forskrift eller enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk....

b) For å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom.

I forskrift om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) av 18. mars 2005 nr. 242 heter det:

§ 9. Fylkesmannens myndighet til iverksetting av betinget skadefelling

Fylkesmannen kan av eget tiltak eller etter søknad fatte vedtak om iverksetting av felling for å forhindre fremtidig skade innenfor rammen av kvote for betinget skadefelling gitt av rovviltnemnden, jf. forskriften § 8, eller Direktoratet for naturforvaltning, jf. § 13.

Fylkesmannen kan delegere sin myndighet til iverksetting av slik felling til kommunen i særskilte tilfeller.

Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til

- a) *Områdets betydning som beitemark*
- b) *Skadenes omfang og utvikling*
- c) *Potensialet for fremtidige skader*
- d) *Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak*

Tredje ledd slik det lyder fra 16. desember 2008 til 31. desember 2009:

Felling skal være rettet mot bestemte individer. Vedtak om felling skal være begrenset til et bestemt område, tidsrom og antall dyr. Det kan knyttes nærmere vilkår til fellingstillatelsen, herunder at bestemte typer dyr skal være unntatt, at felling skal foretas av nærmere bestemte personer, metoder for felling og utbetaling av fellingsvederlag og/eller dekning av påløpte utgifter med unntak av lønn mv. i forbindelse med felling. Felling og forsøk på felling i henhold til denne bestemmelsen gjennomføres uavhengig av grunneiers jaktrett, jf. viltloven § 35.

Prinsipper for offentlig beslutningstaking

Naturmangfoldlovens formålsbestemmelse (§ 1):

«Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur».

Etter naturmangfoldloven § 5 (*forvaltningsmål for arter*) er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid avveies mot andre viktige samfunnsinteresser som blant annet sørsamisk reindrift, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på annen måte eller i annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jf. også prinsippet om geografisk differensiert rovviltforvaltning. Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Det nasjonale overvåkningsprogrammet for jerv viser at antall jerveynglinger i region seks i 2017 var under vedtatt bestandsmål på 10 årlige ynglinger. I henhold til gjeldende forvaltningsplan for rovvilt i region 6 Midt-Norge er det fylkesvise bestandsmålet for gamle Nord-Trøndelag på fire årlige jerveynglinger. I 2017 var fire av de syv dokumenterte og antatte jerveynglingene i det gamle Nord-Trøndelag. Det fylkesvise bestandsmålet var derfor oppnådd, selv om regionens bestandsmål ikke var oppnådd i 2017. Med bakgrunn i dette vil en skadefellingstillatelse kunne medføre at det vil ta lengre tid å oppnå målsettingen i naturmangfoldlovens § 5. Bakgrunnen for at det allikevel gis skadefellingstillatelse er at søknaden avveies opp mot hensynet til sørsamisk reindrift, jf. nml. § 14.

Fylkesmannen viser til at dette vedtaket blant annet baserer seg på kunnskap om artens bestandssituasjon, samt tapssituasjonen for Skæhkeren sijte sin reindrift. Vi viser til Rovdata som har ansvaret for drift og formidling av data fra det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt. Vi viser også til vurderinger gjort av Rovviltnemnda i vedtak om kvote for betinget skadefelling av jerv, jf. nemndas vedtak datert 20. april 2017 og 23. august 2017.

Jerv overvåkes primært ved registreringer av ynglelokaliteter på etterjuls vinteren og våren. Tall fra fjorårets registreringer (hentet fra Rovbase og Rovdata) tyder på at det har vært minimum fire ynglinger i gamle Nord-Trøndelag, men kun syv i hele region 6 i 2017, noe som er under bestandsmålet for hele region 6 (NINA Rapport 1391-2017). På bakgrunn av disse

opplysningene anser Fylkesmannen i Trøndelag at kravet til kunnskapsgrunnlaget, jf. naturmangfoldlovens § 8 er tilstrekkelig ivarettatt. Føre-var-prinsippet i nml. § 9 kommer hovedsakelig til anvendelse i situasjoner der man ikke har slik tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Fylkesmannen er av den oppfatning at det ikke er tilfellet i denne saken, (jf. beskrivelse av kunnskapsgrunnlaget § 8), og mener derfor av føre-var-prinsippet kan tillegges mindre vekt i denne saken.

Naturmangfoldloven § 10 slår fast at en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Med den kunnskapen som finnes om antall, reproduksjon og ungedødelighet hos jerv, anser forvaltningen å ha god oversikt over den samlede belastningen på jervebestanden gjennom det nasjonale overvåkingsprogrammet. Etter som en eventuell felling av jerv med bakgrunn i denne skadefellingstillatelsen også belastes lisensfellingsskvoten for området vil ikke den samlede belastningen for jervebestanden øke. Nml. § 10 tillegges derfor liten vekt i denne saken.

Skadefellingsforsøket skal normalt sett ikke gi noen miljøforringelse. Fylkesmannen i Trøndelag anser derfor ikke § 11 som lite relevant i denne saken. For å unngå skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike metoder, teknikk og lokalisering som gir de beste samfunnsmessige resultater. Ved gjennomføring av selve skadefellingsforsøket åpnes det opp for å benytte snøscooter for å avdekke spor av jerv, utplassere fellingspersonell og for å ringe inn et område hvor jerven har tilhold. På vinters tid med gode sporforhold er dette en effektiv metode for å lokalisere jerven, og som samtidig gir forholdsvis små skader på annet naturmangfold, jf. nml. § 12.

Fylkesmannens konklusjon

Det aktuelle området ligger innenfor det angitte yngleområdet for jerv i forvaltningsregion 6 (Trøndelag og Møre og Romsdal), jf. gjeldende forvaltningsplan vedtatt av rovviltnemnda for region 6 den 21. november 2013. Det nasjonale målet for årlig antall ynglinger i region 6 er satt til 10 ynglinger for jerv. Dette målet ble i 2017 ikke oppnådd.

En skadefellingstillatelse har til hensikt å stanse en større skadeutvikling. Fra slutten av november til midten av desember er det dokumentert at seks reinsdyr er drept av jerv i området rundt Brandheia i Snåsa og Steinkjer kommuner. Selv om det ikke er dokumentert skader etter den 10. desember 2017 foreligger det potensialet for fremtidige skader i et viktig beiteområde for reindriften. Deler av området er også kalvingsområde for tamreinen i Skæhkeren sijte. Fylkesmannen knytter sitt tilsagn om skadefelling på en jerv til rovviltforskriftens § 9, og begrunner den til områdets betydning som beitemark og potensialet for fremtidige skader.

Fylkesmannen finner grunnlag for å dispensere i forhold til forbudene i viltlovens § 21 c om bruk av motordrevet fremkomstmiddel under jakt- for lokalisering av vilt. Snøscooteren skal kun benyttes for å avdekke spor av jerv, utplassering av fellingspersonell og for å ringe inn et område hvor jerven har tilhold. Det gjøres spesielt oppmerksom på at det ikke er anledning til å løse skudd på eller over offentlig vei eller jernbane, ei heller å løsne skudd fra snøscooteren/annet motorkjøretøy.

Skæhkeren sijte ber om bistand fra SNO i forbindelse med fellingsforsøket. Fylkesmannen har ikke instruksjonsmyndighet ovenfor SNO, og ber derfor om at Skæhkeren sijte tar direkte kontakt med SNO, eventuelt Miljødirektoratet for eventuell bistand.

Før fellingsforsøket iverksettes skal navn på fellingspersonell rapporteres til Fylkesmannen i Trøndelag. Hans Erik Sandvik oppnevnes til fellingsleder, og har ansvaret for å koordinere fellingsforsøket. Tillatelsen som ble gitt er gjeldende fra og med fredag 5. januar 2018 kl. 10.30 og frem til og med mandag 15. januar 2018. Tillatelsen ble formidlet muntlig til Skæhkeren sijte ⁹/Hans Erik Sandvik fredag 5. januar 2018 kl. 11.15.

Vedtak

Med hjemmel i lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18 og § 77, jf. forskrift av 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt § 9 har Fylkesmannen i Trøndelag fattet følgende vedtak:

- Skæhkeren sijte gis skadefellingstillatelse på en jerv i deler av Snåsa og Steinkjer kommuner.

Følgende forutsetninger er knyttet til fellingstillatelsen:

1. Fellingstillatelsen gjelder **fra og med fredag 5. januar 2018 kl. 10.30 og frem til og med mandag 15. januar 2018.**
2. Tillatelsen gjelder innenfor **Skæhkeren sijte sine beiteområder i Snåsa og Steinkjer kommuner.**
3. Hans Erik Sandvik oppnevnes til fellingsleder. Alle som deltar i fellingslag skal gjøres kjent med dette brevets innhold. Sammensetningen av fellingslaget skal meddeles Fylkesmannen i Trøndelag før jakt iverksettes.
4. Ved felling av jerv skal det nyttes våpen og ammunisjon godkjent for storviltjakt, og de som deltar i jaktlaget skal ha avlagt skyteprøven.
5. Felling eller forsøk på felling av jerv skal omgående meldes til Fylkesmannen i Trøndelag. Meldingen skal inneholde opplysninger om tid og sted for felling, samt navn på jeger. Fellingsstedet skal kunne påvises dersom fylkesmannen krever det.
6. Den/de som sårer jerv under forsøk på felling i henhold til tillatelsen, plikter å gjøre det en kan for å få avlivet jerven. Fylkesmannen og nærmeste politimyndighet skal uten opphold underrettes. Fylkesmannen avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøket på felling eller jakt skal uten godtgjørelse bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk. Vedkommende plikter å forvisse seg om påskutt dyr er truffet.
7. Jerv som blir felt på denne tillatelsen er Viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt jerv uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet.
8. Dersom det ikke er mistanke om noen uregelmessigheter ved felling som kan medføre politietterforskning, er fellingslagets leder ansvarlig for at felt jerv ivaretas og håndteres etter instruks for ivaretagelse av døde rovdyr (<http://nidaros.nina.no>).

Dersom det i motsatt fall er grunnlag for å påregne behov for etterforskning, skal dyret ikke åpnes og flyttes fra fallstedet. Fylkesmannen og politiet skal da underrettes snarest.
9. Fylkesmannen i Trøndelag kan til enhver tid trekke tilbake skadefellingstillatelsen.

Klagerett

I medhold av forvaltningslovens kapittel VI er det klagerett på vedtaket. Eventuell klage skal stiles til Miljødirektoratet, 7485 Trondheim, og sendes Fylkesmannen i Trøndelag, 7734 Steinkjer innen 3 (tre) uker fra mottakelsen av dette brevet.

Med hilsen

Gry Tveten Aune (e.f.)
Seksjonsleder Naturmangfold land
Klima- og miljøavdelingen

Inge Hafstad
Seniorrådgiver
Klima- og miljøavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Kopi til:

Steinkjer Kommune	Postboks 2530	7729	STEINKJER
Snåsa kommune / Snåasen Tjelle	Sentrum	7760	SNÅSA
Statens naturoppsyn	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM